

El barri obert

El Raval és el barri del CCCB. El nostre entorn immediat. Amb la gent del Raval ens veiem, ens creuem, ens mirem. I, de vegades, hi parlem. Durant molts anys la Casa de Caritat va dominar la part alta del barri. Era una institució pròpia d'uns temps en que l'assistència social i l'enclaustrament, la caritat i la repressió anaven alhora. El temps de la Casa de Caritat va passar: sobre les ruïnes d'aquell lloc tancat vam construir un espai obert, el Centre de Cultura Contemporània de Barcelona. La cultura entesa com un lloc de trobada entre gent diversa. «Escenes del Raval» va ser una invitació als ciutadans del barri a explicar les seves vides, la seva relació amb el barri, els seus records, les seves experiències i, a la resta, a compartir vivències amb una gent de memòria intensa i gastada.

Sobre l'escenografia d'«Escenes del Raval», hi van passar coses. No era una exposició, era un treball en curs, la penúltima peça del qual és aquest llibre. Penúltima perquè continua obert el diàleg que, directament o a través de la xarxa, l'esdeveniment va deixar en estela. La mateixa escenografia no era ras cap capritx d'artista, es va fer a partir d'aquells elements que els ciutadans del Raval havien considerat més expressius del barri. Cada vespre hi havia una cita al Raval: la conversa amb testimonis. D'aquesta llarga sèrie de cites, n'és testimoni aquest llibre, que és una aportació a la memòria d'un barri en profunda transformació. La ciutat és canvi. Però el canvi mai no es produeix sobre el no-res. El poder tendeix a destruir la memòria, perquè la unitat es basteix sobre l'oblit i sempre fa de més bon domesticar l'homogeneïtat que la diversitat. Però la cultura democràtica es fonamenta en la memòria. Conservar-la és la millor manera de fer que el canvi continuï creant l'ordit cívic. I en un barri que té l'honor de ser l'únic realment multicultural de Barcelona, l'encontre entre la memòria dels que ja hi eren i les memòries que hi porten els arribats de lluny és indispensable si es vol que el teixit de la convivència civil no s'estripi.

«Escenes del Raval» va tractar de contribuir al diàleg quotidià. De vegades difícil perquè hi ha moltes barreres que separen. Però el Raval està acostumat a les sutures difícils en un espai laberíntic però no tancat. «Escenes del Raval» va aprofitar la diversitat del barri per intentar que el diàleg no fos solament un diàleg interior, sinó que s'expandís enfora. Els visitants d'«Escenes del Raval» n'eren els primers intermediaris. Però la web va ser una porta oberta per la qual es van esmunyir molts ciutadans. Aquest llibre és l'esdeveniment que completa «Escenes del Raval», per deixar constància d'un barri i d'un diàleg a moltes veus.